

POSTANOWIENIE

11 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 11 grudnia 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa I. S.

przeciwko M. M.

o nakazanie złożenia oświadczenia woli,

na skutek skargi kasacyjnej I. S.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 21 lutego 2025 r., V ACa 2372/23,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;
2. przyznaje adwokat A.K. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Gdańsku kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł powiększoną o podatek od towarów i usług we właściwej stawce, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

[dr]

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest

sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do powyższych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powódka wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), gdyż pozostawienie zaskarżonego wyroku w obrocie prawnym powodowałoby usankcjonowanie w systemie prawa orzeczenia, które jest sprzeczne z zasadą ochrony darczyńcy i zasadą sankcjonowania obdarowanego za zachowanie będące przejawem rażącej niewdzięczności, zwłaszcza gdy zachowanie to ma charakter ciągły.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. Uzasadnienie wniosku oparte na tej przesłance wymaga przedstawienia argumentacji prawnej zmierzającej do wykazania kwalifikowanego naruszenia powołanych w skardze przepisów prawa, możliwego do stwierdzenia bez merytorycznej analizy zaskarżonego orzeczenia oraz podstaw kasacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z 5 października 2007 r., III CSK 216/07 i z 11 sierpnia 2011 r., IV CSK 163/11). Uzasadnienie wniosku nie może sprowadzać się do powtórzenia, choćby w zmodyfikowanej formie, uzasadnienia podstaw kasacyjnych, jak również być sformułowane w sposób, który na tym wstępnym etapie postępowania wymagałby oceny ich zasadności.

W niniejszym postępowaniu powódka nie zarzucała rażącej niewdzięczności pozwanej, zaś pozew został złożony przeciwko pozwanej dlatego, że jest ona aktualnym właścicielem spornej nieruchomości.

Rażąca niewdzięczność skarżąca zarzuca bratu, a ma ona polegać na rozpowszechnianiu nieprawdziwych informacji związanych z osobą powódki. Zarzuty te zostały podniesione dopiero w toku postępowania, a więc nie mogły zostać poddane ocenie, gdyż nie zostały sformułowane przez powódkę w oświadczeniu o odwołaniu darowizny, jak tego wymaga art. 900 k.c.

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z motywami zaskarżonego wyroku nie potwierdza zatem tezy skarżącej o oczywistej zasadności skargi. Argumenty zawarte w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej stanowią próbę zakwestionowania ustaleń faktycznych poczynionych przez Sądy *meriti*. Z wiążącej Sąd Najwyższy podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia wynika, że nie została spełniona przesłanka rażącej niewdzięczności, która uzasadniałaby skuteczne odwołanie wykonanej już darowizny. Powódka złożyła oświadczenie o odwołaniu darowizny 10 maja 2013 r., w którym wezwała J. R. (brata) do zwrotu przedmiotu darowizny z uwagi na jego niewdzięczność zarówno w stosunku do niej, jak i do ojca. Powódka opiekując się ojcem, stała się osobą ubogą i dlatego domagała się zwrotu darowizny. Zachowania obdarowanego wobec powódki nie miały – zgodnie z ustaleniami i argumentacją sądów *meriti* – charakteru rażącej niewdzięczności w rozumieniu art. 898 § 1 k.c. Ocena materialnoprawna stwierdzająca nieskuteczność odwołania darowizny dokonana przez sąd drugiej instancji jest prawidłowa.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 i § 2 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

O wynagrodzeniu pełnomocnika reprezentującego powódkę z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono stosownie do § 2, § 4 ust. 1, § 8 pkt 6, § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r. poz. 763).

[dr]

[a.ɪ]